

4.1.1999

Συνοπτικά Σχόλια στα Συνεδριακά Κείμενα

1. Ο Δημοκρατικός Σοσιαλισμός στη Σημερινή Ελλάδα

Πρόκειται για καλογραμμένο κείμενο, με ενδιαφέρουσες σκέψεις. Έχει, όμως, προβλήματα :

(α) Οι αναφορές στην οικονομία είναι πολύ αδύναμες. Η πρόοδος στην κατεύθυνση της εξυγίανσης και της ισχυροποίησης της εθνικής οικονομίας αποτελεί το κυρίαρχο στοιχείο της δεύτερης περιόδου διακυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ (1993-1999). Αυτό έχει αναγνωρισθεί από όλους τους διεθνείς οργανισμούς και αναλυτές, και αποτελεί κοινό τόπο όλων των δημοσκοπήσεων και εκφράσεων της κοινής γνώμης. Στην εξέλιξη της οικονομίας αφιερώνονται 7 γραμμές στη σελίδα 24, από τις οποίες οι 6 γραμμές είναι αρνητικές, τονίζοντας την υστέρηση αντί της πρόοδου. Στα θέματα της οικονομίας το κείμενο φαίνεται να έχει γραφεί το 1993. Πρέπει να συγχρονισθεί με τις εξελίξεις.

(β) Γενικότερα, οι αναφορές στην οικονομία και την κοινωνική πολιτική έχουν ένα θεωρητικό υπερβατικό χαρακτήρα, χωρίς επαρκή σύνδεση με τα υπαρκτά προβλήματα της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας. Στην Ελλάδα, στο σημερινό στάδιο οικονομικής και κοινωνικής εξέλιξης, το βασικό πρόβλημα παραμένει η ανάπτυξη και η αναδιανομή του εισοδήματος. Ο Δημοκρατικός Σοσιαλισμός στη Σημερινή Ελλάδα πρέπει να θεμελιωθεί σε πολιτικές που επιταχύνουν την οικονομική ανάπτυξη και την αύξηση της παραγωγικότητας, διευρύνουν τις ευκαιρίες απασχόλησης και αναδιανέμουν το αυξανόμενο εισόδημα στις ασθενέστερες κοινωνικές τάξεις - κυρίως μέσα από τη φορολογική πολιτική και την αναβάθμιση του Κοινωνικού Κράτους.

Οι αναφορές του κειμένου στην κοινωνία των πολιτών είναι θετικές, αλλά δεν υποκαθιστούν τις βασικές συνιστώσες μιας σοσιαλιστικής στρατηγικής για τη σημερινή Ελλάδα. Οι συνιστώσες αυτές αναφέρονται στη σελίδα 25, αλλά πρέπει να ενισχυθούν και να αναχθούν σε μείζονα πρόταση πολιτικής.

(γ) Τέλος, οι σκέψεις του κειμένου διαδέχονται η μια την άλλη χωρίς να είναι ορατή μια ουσιαστικότερη διασύνδεση στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου πολιτικού και ιδεολογικού σκεπτικού. Για παράδειγμα,

το μεγάλο ζήτημα του Νέου Κοινωνικού Κράτους, σε συνάρτηση με το γενικότερο ρόλο του Κράτους στη σύγχρονη οικονομία, αναλύεται με τρόπο αποσπασματικό. Το κείμενο έχει ανάγκη αναδιάταξης με παράλληλη ιεράρχηση ιδεών και στόχων.

2. Θέσεις

(α) Πρόκειται για περισσότερο εύστοχο και ισορροπημένο κείμενο σε σχέση με το "Δημοκρατικό Σοσιαλισμό στη Σημερινή Ελλάδα". Είναι θετικές οι αναφορές στην οικονομία και την κοινωνική πολιτική.

Διαπιστώνεται το "έλλειμμα ποιότητας" στην ανάπτυξη του Κοινωνικού Κράτους, που είχε ένα περίπου αμιγώς εκτατικό χαρακτήρα. Η ανάδειξη του παράγοντα "ποιότητα" στην προσφορά κοινωνικών υπηρεσιών είναι κρίσιμη για τη διεύρυνση των κοινωνικών συμμαχιών που φιλοδοξεί να εκφράσει ένα σύγχρονο σοσιαλιστικό κόμμα. Όμως, η ευστοχία των επισημάνσεων δεν συμπληρώνεται από αντίστοιχη τόλμη στη διαμόρφωση προτάσεων για μεταρρύθμιση και αναβάθμιση του Κοινωνικού Κράτους. Χρειάζεται πολύ δουλειά ακόμα σε αυτόν τον τομέα. Οι συνεδριακές συζητήσεις μπορούν να αποτελέσουν το έναυσμα για ένα ουσιαστικότερο προγραμματισμό, ενόψει της αναγκαίας προετοιμασίας για την επόμενη τετραετία.

(β) Η σύνδεση της εναλλαγής κομμάτων στην εξουσία με την "διαχείριση και νομή της εξουσίας" δεν επιβεβαιώνεται από την ιστορική εμπειρία. Διαχείριση και νομή της εξουσίας χαρακτηρίζει, αντίθετα, την εναλλαγή σχημάτων πολυκομματικής συνεργασίας - που περιλαμβάνουν και κόμματα μπαλλαντέρ για τη διασφάλιση της "σταθερότητας" των πολιτικών και ιδεολογικών συμβιβασμών. Η άσκηση "καθαρής πολιτικής" προϋποθέτει σταθερές και ισχυρές κυβερνήσεις. Και η χώρα μας έχει ανάγκη καθαρών πολιτικών.

Η πρόδος της τελευταίας εικοσαετίας συνδέθηκε με την παρουσία ενός ισχυρού ΠΑΣΟΚ στην εξουσία. Ο πολιτικός μας σχεδιασμός πρέπει να πραιμείνει προσανατολισμένος στην προοπτική νίκης του ΠΑΣΟΚ στις εκλογές του 2000.

Γιάννος Παπαντωνίου